

Afdeling Bestuurszaken
Steller I. Wiersma
Onderwerp Beantwoording vragen Groningen geeft Energie

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

De leden van de raad van de gemeente
Groningen
te
GRONINGEN

In uw antwoord
graag datum en
kenmerk vermelden

Wij zijn met het
openbaar vervoer
bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Telefoon (050) 3678670

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk RO11.2845473

Datum - 8 DEC 2011

Uw brief van -

Uw kenmerk -

Informatie over
vertrektijden krijgt u
via telefoon 0900-92 92

Geachte heer, mevrouw,

Over het uitvoeringsprogramma 'Groningen geeft energie' zijn door verschillende fracties vragen gesteld. Deze beantwoorden wij als volgt:

Vragen fractie Groen Links

1. *Groen Links is blij dat er nu eindelijk een uitvoeringsprogramma ligt voor het Masterplan Groningen Energieneutraal, maar maakt zich zorgen over de vorderingen in de uitvoering. Zo'n 14 onderzoeken, projecten of activiteiten zouden nog dit jaar moeten worden afgerond.*

Antwoord:

Het uitvoeringsprogramma geeft voor al deze acties een actuele, soms bijgestelde planning aan. In de bijlage staan de acties uit het masterplan, de planning daarvoor volgens het nu voorliggende uitvoeringsprogramma en de stand van zaken daarvan op 1 november 2011.

2. *Hoe wordt communicatie afgestemd en worden betrokkenen proactief ondersteund?*

Antwoord:

Voor de projecten in het uitvoeringsplan is inmiddels een communicatieplan gemaakt waarbij we ook nadrukkelijk andere partijen betrekken. In sommige gevallen betreft het zelfs projecten van derden, waarbij de gemeente faciliteert.

3. *Hoe verloopt de organisatorische sturing?*

Antwoord:

Sturing gebeurt door een tijdelijke projectorganisatie vanuit ROEZ (ca. 7 personen) onder verantwoordelijkheid van een stuurgroep bestaande uit 3 portefeuillehouders en enkele directeurs gemeentelijke diensten. Intussen ressorteert het thema energie/duurzaamheid expliciet bij één van de GMT-leden. Over de verankering van duurzaamheid in de reguliere organisatie vindt de komende tijd extra inzet plaats.

4. *Hoe zit het met de uitvoeringsfinanciering van het programma?*

Antwoord:

Het budget voor de uitvoering van het masterplan wordt ingezet voor projectleiders, studies en externe ondersteuning. De gemeente zorgt voor het aanjagen van projecten, de uiteindelijke investeringen moeten vooral uit de markt komen. Gezocht wordt naar aanvullende externe financiering. Zie in de bijlage onder projecten Kennis en innovatie (o.a. Energy Academy, Smart Grids). Bij geothermie wordt samengewerkt in een consortium-in-oprichting. Partijen leggen

bedragen in om een Europese subsidie aan te vragen.

Voor financiering van zonnepanelen en de ESCO krijgt u als raad een voorstel voorgelegd.

5. *Hoe verloopt samenwerking met meerdere partijen, zijn er al samenwerkingsafspraken?*

Antwoord:

Bij alle projecten zijn marktpartijen in beeld. Samenwerking is voornamelijk projectgebonden, daarnaast ook overkoepelend zoals bijv. met Energy Valley TopClub. Op het thema warmte wordt oprichting van een consortium overwogen t.b.v. restwarmte en geothermie. Daarnaast in algemene zin samenwerking met Energy Valley en kennispartners. Bij alle projecten is steeds de centrale vraag wat de rol van de gemeente moet zijn. Deze is in de meeste gevallen faciliterend.

6. *Hoe wordt duurzaamheid zichtbaar gemaakt onder inwoners van de stad, hoe worden door middel van een communicatieplan initiatieven van burgers bevorderd?*

Antwoord:

Een communicatieplan is inmiddels gemaakt. Daarin is ook meegenomen wat burgers zelf kunnen doen en hoe zij mee kunnen doen.

Vragen fractie Partij van de Arbeid

7. *Groen Gas. Blij dat sociaal-economisch betekenis van energie integraal onderdeel uitmaakt van het programma. Echter: waarom is Groen Gas nog steeds niet opgenomen als volwaardig 5e spoor? Het wordt weliswaar genoemd onder het spoor Biomassa op pagina 7, maar de facto neergezet als een (relatief) autonome marktontwikkeling waarmee het uitvoeringsprogramma mogelijk mee verbonden kan worden. In het programma zijn dan ook maar vier sporen uitgewerkt terwijl biomassa/groengas ontbreekt. Dat is erg dun en staat in schril contrast met de aangenomen raadsmotie Groen Gas uit het begrotingsdebat 2012. Vraag: Op welke wijze gaat het college de aangenomen raadsmotie uitvoeren en hoe wordt dit uitvoeringsprogramma daar alsnog op aangepast?*

Antwoord:

De Gemeente Groningen erkent dat Groen Gas bij Groningen past.. Er wordt vanuit meerdere programma's gewerkt aan het thema Groen Gas (o.a. G-kracht en het Akkoord van Groningen). De Gemeente Groningen wil het spoor biomassa, met uitwerking daarvan richting Groen Gas, integraal benaderen. Immers, de Groen gas-route is één van de routes waarin biomassa wordt omgezet in hernieuwbare energie. Echter in een tijd waarin bruikbare biomassa schaarser wordt moet goed worden gekeken naar de meest optimale omzetting ervan (qua energie en economie). Vandaar dat in het brede spoor Groene Grondstoffen wordt ingezet op vergroting van het biomassa-omzettingspotentieel van Groningen door de vorming van een brede strategie, gedragen door de markt, met daaronder een gezamenlijk concreet actieprogramma. De gemeente zet hierbij, net als haar samenwerkingspartners, in op de doorgroei van de productie van Groen Gas, maar niet alleen hierop.

Verder verwijzen wij u naar de beantwoording van de motie (brief aan uw raad van 10 november 2011, kenmerk BD 11.2820060).

8. **Duurzaamheidscentrum.**

Op pagina 35 wordt aangegeven dat KUUB een businessplan maakt voor de integratie van het huidige duurzaamheidscentrum, IPDubo en Energie(k)loket. Hierop vooruitlopend heeft de fractie van GL al een lans gebroken voor een locatie op CiBoGa (ontwerp 'het gasfornuis'). Nu gunnen wij het Ebbingekwartier en CiBoGa uiteraard het allerbeste en is elke (creatieve) impuls welkom, zeker als derden daaraan willen meebetalen. Maar laten we wél zijn: daar is een duurzaamheidscentrum natuurlijk niet voor bedoeld. De PvdA vindt het daarom van essentieel belang dat EERST goed wordt nagedacht over de functie van het duurzaamheidscentrum (wat moet het beleidsresultaat zijn in termen van gerealiseerde maatregelen binnen onze gemeentegrenzen c.q. duurzaamheidsveranderingen). Let op: het duurzaamheidscentrum is wat ons betreft geen doel maar hooguit een middel om de gewenste effecten zo snel en efficiënt mogelijk te bereiken. Het duurzaamheidscentrum is geen doel op zichzelf. Daarbij moeten nadrukkelijk vraagtekens worden gezet bij de fysieke vorm als één gebouw voor huisvesting van

medewerkers en showmaterialen. Waarom zou een virtueel 'centrum' met vervolgens medewerkers die naar de doelgroep toe gaan niet veel beter werken? En als je het dan toch fysiek wilt brengen, dan MOET het gaan om één of meer locaties die zeer laagdrempelig en dicht bij de primaire doelgroep is gesitueerd: dat zijn eigenaars/bewoners die gewoon aan de gang willen met tochtstrips, zonnecollectoren, compost- e regenwatertonnen, etc. En voor het bewustwordingsdeel is de primaire doelgroep jeugd. Dat vraagt om nauwe afstemming met NDE en primair onderwijs. Vraag: Gaat het college eérst na wát het duurzaamheidscentrum moet doen (functies en resultaten) en wie daarvoor de primaire doelgroepen zijn (bereik, kenmerken), alvorens keuzes te maken over de vorm en pas in de laatste plaats de locatie? Vraag: is het college bereid hierbij de optie van 'light' centra in dislocaties als scholen, wijkcentra etc. met buurtactieve bewoners / vrijwilligers te betrekken, eventueel in afstemming met NDE en techniekeducatie?

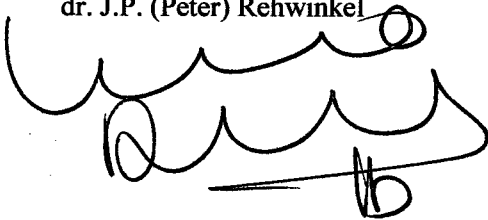
Antwoord:

Zie de beantwoording van de schriftelijke vragen van Groen Links

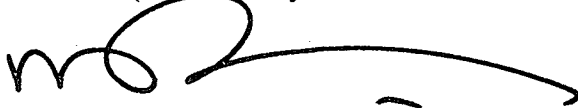
Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage

Stand van zaken uitvoeringsprogramma Groningen geeft energie November 2011

In onderstaand schema staan de acties uit het masterplan, de planning daarvoor volgens het uitvoeringsprogramma en de stand van zaken daarvan op per november 2011.

Zon

Masterplan (uitvoering alle 4 in 2011):	Planning Groningen geeft energie / Stand van zaken (SvZ)
1. Afnamecontract zonnestroom gemeentelijk vastgoed	<p>Planning: Aanbesteding: 2011; Uitvoering: 2012-2015</p> <p>SvZ: november 2011 in de raad. Aanbesteding is gestart met een belangstellingsinventarisatie: er is veel belangstelling. We hebben o.a. ook Grunneger Power en Urgenda/Wij Willen Zon gesproken over de aanbesteding/getipt. Overleg met O2G2 en Helperbad/monument (hoe kunnen we binnen de monumentenregels zonnepanelen op het dak leggen). Op korte termijn verder werken aan businesscases voor alle gemeente daken. Daarbij kijken we ook naar mogelijke iconen als Euroborg of MartiniPlaza.</p>
2. huisgebonden PV	<p>Planning: Nieuw financieringsinstrument via gemeentelijke belastingen. Ingediend bij ministerie BZK als green deal. Start gezamenlijk traject met BZK 2011. Invoering: 2012</p> <p>SvZ: We huren Groene Golf in voor verdere begeleiding. Twee stappen: interne gemeentelijke besluitvorming (begin 2012 in raad) en experimenteerwet (wordt ism Groene Golf gesproken met Ministerie BZK (voormalig WWI).</p>
3. instrument Zonline	In pauzestand, op te pakken nadat duidelijkheid bestaat over 2. Intussen afstemming met gemeente Assen, die een soortgelijk instrument ontwikkelt.
4. Zelflevering aan corporaties	Tijdelijk in pauzestand i.v.m. landelijke ontwikkelingen. Green deal voorstellen elders zijn slechts gedeeltelijk ingewilligd. Zelflevering VVE's wordt intussen mogelijk, voor corporaties in beraad in NLA-verband.
5. (zonneweides: geen planning opgenomen in Masterplan)	We brengen voor zon en wind de situatie stad (grondbezit) & actuele (landelijke) ontwikkelingen in beeld. Gewerkt wordt aan een toetsingskaders voor zonnepanelen en windturbines door derden. Verwacht resultaat begin 2012.

Wind

Masterplan (uitvoering alle 4 in 2011):	Planning Groningen geeft energie / Stand van zaken
1. Verkenning Projecten Eemskanaalzone en Meerstad	<p>Planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strook op dit moment niet met het provinciale beleid. <u>Onderzocht worden</u> opties waarbij de provincie wel toestemming kan geven (innovatieve installaties, testlocatie voor pilots). • <u>Locatieonderzoek</u> voor plaatsen van grote windmolens en inzicht bieden in de ruimtelijke consequenties voor de omgeving. • <u>Inzicht geven in de businesscase</u> (incl. eventuele participatie van burens). • Ruimtelijke en financiële mogelijkheden in beeld: 2012. Uitvoeringsplan: 2012 • Uitvoering volgens uitvoeringsplan: 2012-2015 (rol en taak gemeente: Grondeigenaar, initiator, verbinder) <p>SvZ: zie onder zonneweides.</p>
2. Innovatief project op Suikerunie terrein	SvZ: In kader van prijsvraag "de campagne" (gemeente heeft indieners uitgenodigd om aanvragen m.b.t. duurzame energie in te dienen).
3. Verkenning Participatie Fonds	Zie onder 1.
4. Verkenning Coöperatie	Zie onder 1.

Warmte

Masterplan (uitvoering alle 3 in 2011):	Planning Groningen geeft energie / Stand van zaken
1. Verkenning joint venture eerste middelgroot warmtenet	<p>Planning: Verkenning warmtenetten; 2011.</p> <p>SvZ: Ontwikkeling integrale warmtevisie als basis voor beleid en strategie is in september gestart (zie ook beantwoording motie 38); Hiervoor externe adviseur ingeschakeld (ProDo Consult). Op-levering voorjaar 2012.</p> <p>Parallel hieraan: haalbaarheidsonderzoeken UMCG, onderzoek Hoogkerk, Europapark en Kempkensberg/Engelsekamp, Noord-West (Essent: warmtenet van Kostverloren naar Vinkhuizen, in combinatie met Warmtekrachtkoppeling)</p>
2. Verkenning opzet gebiedsgericht WKO-beleid	<p>Planning: Regie op WKO: Concrete plannen voor toepassing WKO in eigen gebouwen; Masterplan Europapark (2011); Haalbaarheidsonderzoek WKO Forum (oktober 2011); Afspraken met ontwikkelaars over de koppeling WKO DUO2 met nieuwbouw Kempkensberg;</p> <p>Actief gebieden aanwijzen waar de gemeente WKO gaat coördineren, regisseren, of verbieden. Eén en ander volgens de regelgeving uit de nieuwe AMvB Bodemenergie (2013) i.o.m. provincie.</p> <p>SvZ: wordt meegenomen in de warmtevisie; besluit collectieve warmte- en koudeopslag Forum en omgeving. Gedeeld opdrachtgeverschap gemeente en waterbedrijf.</p>
3. Verkenning ontwikkeling eerste aardwarmtebron	<p>SvZ: De gemeente participeert in een consortium in oprichting voor winning, distributie en afzet van warmte. Opsporingsvergunning aardwarmte verkregen medio 2011. Gemeente moet binnen twee jaar een werkprogramma opstellen om de huidige vergunning te behouden. Oriëntatie gaande op Europese subsidie voor opstellen businesscase.</p>

Energiebesparing

Masterplan (uitvoering alle 4 in 2011):	Planning Groningen geeft energie / Stand van zaken
1. MKB Fonds	<p>Planning: Alle middelgrote en grote energieverbruikers voldoen over 3 jaar aan de wettelijke verplichtingen.</p> <p>Gronings convenant: onderzoek naar mogelijkheden voor samenwerking met externe partners en het bedrijfsleven (gezamenlijke strategie/aanpak formuleren). De gemeente is initiatiefnemer, maar het project rust op participatie van een aantal partijen. Het participatietraject start met een uitgebreide krachtenveldanalyse (partijen: Provincie, Energyvalley, FC Groningen-Energy Valley Topclub, Bedrijvenverenigingen, TC-NN/Syntens/MKB Noord)</p> <p>SvZ: : in september heeft een overleg plaatsgevonden met de provincie Groningen, Energyvalley en de Milieufederatie Groningen over een gezamenlijk projectvoorstel 'Clean Campagne'. Deze campagne prikkelt MKB bedrijven en groot MKB om te verduurzamen. De periode oktober tot en met januari 2011/2012 wordt gebruikt om de campagne verder op te zetten en de criteria voor het label 'Clean' Groningen vast te stellen. Zowel bij de opstart van de campagne als in het pilotjaar worden de kennisinstellingen en de kennis van de Energy Valley Top Club ingezet om gezamenlijk te komen tot een goede marketingstrategie en criteria.</p> <p>We zijn in overleg met de provincie Groningen om gezamenlijk de eerste fase 'haalbaarheidsonderzoek' te financieren.</p>
2. ESCO (gemeentelijke gebouwen)	<p>SvZ: Opdracht verleend aan bureau GreenSpread voor uitwerking ism onze specialisten. We verwachten eind november aan de betrokken directeuren principekeuzes voor te leggen (o.a. rechtsvorm) die we uitwerken tot politieke besluitvorming (begin 2012).</p>
3. Programma particulieren	<p>Planning: Collectieve duurzaamheidsleningen, plan uitwerken en besluitvorming: 2011. Start uitvoering: 2012.</p>

	<p>Duurzaamheidscentrum: plan gereed jan. 2012.</p> <p>SvZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onder de naam Groningen:SLIM hebben de gemeente Groningen, KUUB, KAW, Nijestee, Building Brains en Noordelings een subsidie van 350.000 toegekend gekregen. Met dit geld zal een platform worden gecreëerd waar mensen die energiebesparende maatregelen willen treffen elkaar kunnen vinden en zodoende collectiviteitsvoordeel kunnen krijgen. • Financieringsconstructies voor particuliere woningeigenaren: • inventarisatie gaande door afdeling Wonen van (landelijk) goedwerkende financieringsconstructies; "Wat heeft de markt nodig?" workshop/brainstorm met externe partijen (banken, makelaars, energiemaatschappijen, experts); • analyse van potentiële gemeentelijke rol als (in)directe verstreker van leningen en/of garanties, incl. risicoprofiel; • toegespitst overleg met 'alternatieve' banken: SVn, ASN, Triodos; • nagaan van mogelijkheden financieringsconcepten in breder perspectief, bijv. in aansluiting op het 100.000 woningen plan van de provincie(s). <p>Dit traject moet uitmonden in concrete voorstellen aan B&W en de Raad in het voorjaar van 2012.</p> <ul style="list-style-type: none"> • per 31-12-2011 beëindiging subsidiëring Duurzaamheidscentrum en stopzetting van de exploitatie van het Loket Energie(k) Advies in het Duurzaamheidscentrum door IPDuBo; • opdracht verstrekt aan KUUB voor het maken van een businessplan voor een nieuw concept van informatievoorziening en ontzorging, waarin IPDuBo wordt opgenomen 'in een nieuwe jas'. Nieuwe organisatie moet zichzelf moet kunnen bedruipen, met voor de opstartjaren een zachte lening; • nog besluit te nemen over de voortzetting van de subsidiëring met IPDuBo in 2012.
4. Bedrijven	Zie 1.

Kennis en innovatie

Masterplan (geen planning voor opgenomen):	Planning Groningen geeft energie / Stand van zaken
	<p><u>Energy Campus</u>: Start ontwikkeling Energy Acamdy (als proces) januari 2011, start Vastgoedconceptontwikkeling nazomer 2011;</p> <p>SvZ: € 6,3 mln. extra rijksondersteuning via Green Deal. Huisvesting is met name rol van de gemeente. Op dit moment wordt gewerkt aan een programma van eisen, dit in het kader van de Business Case. Business Case van de EAE is bijna klaar. Plan i.s.m. RUG/Hanze januari 2012.</p> <p><u>Groene grondstoffen</u>: Studie: najaar 2011, Uitvoering programma: 2012</p> <p>SvZ: Gedachtegang is de oprichting van twee EnergieTransitie-Parken (ETP's) in Groningen. Dit moet een nieuwe strategische benadering worden van energetische inrichting van bedrijventerrein.</p> <p><u>Smart Grids</u>: Start projecten: 2011, doorloop tot 2013.</p> <p>SvZ: Subsidieaanvraag ingediend (IPIN € 5,5 mln); 1000 Slimme Meter project wordt ontwikkeld door Hanzehogeschool, omvang € 0,7 mln.</p> <p><u>Haalbaarheidsonderzoek Energie Incubator</u>: Onderzoek in najaar 2011</p> <p>SvZ: Opdracht aan Van Werven. De kwantitatieve en kwalitatieve inventarisatie die zij uitvoeren is de eerste stap in de ruimtelijke facilitering op de energiebedrijvigheid in de stad.</p>